

Õpilasteleht

Nr. 1

22. septembril 1937 VI aastakäik

„Õpilastelehe“ kirjutanud hr. Haridusminister

„Õpilastelehe“ lugejaile

On möödunud ilus suvi, mida teil, õpilastel, oli nii armas veeta oma kodu aiaäärseil tänaval ja puhata koolitalve väsimusest. Nüüd kool võtab teid laulust tuntud vana taadina käe kõrvale, kuid mitte selleks, et viia teid magama, vaid selleks, et õpetada teid nägema üle kõikide aedade ja takistuste, üle kõikide maade ja merede.

Kool, see sõbralik vanataat, püüab teile anda neid teadmisi ja seda kasvatust, mida lähed teil tarvis teie tulevases elus. Paljudel teist on juba nüüd südames omad soovid, milleks keegi soovib saada või millisenä ta tahab näha oma tulevikku. Paljude soovid aga pole veel kujunenud ega sihid selgunud. Ühte aga soovite kõik, nimelt seda, et teie elutee kujuneks õnnelikuks ja et teostuksid teie soovid.

Selle juures aga jääb tõeks, et igaüks ise on oma õnne sepp.

Teie kasvate enesele ja oma rahvale, teie õpite enesele ja oma rahvale. Teie teate, et meie rahvas on arvuliselt väike. Seda suurem on iga kasvava noore tähtsus, seda tähtsam on, et ta sirguks ja kasvaks tugevaks teovõimeliseks kodanikuks. Selle vahe, mille võrra meie rahvas on väiksem suurtest rahvastest, katku meie rahva võimed ja tublidus.

Kui meie heidame pilku tagasi möödunud suvele meie rahva elus, siis näeme mõndagi rõomustavat, mis näitab meile, mida meie rahvas võib seada enesele sihiks ja ülimaliks püüdeks.

Meie leiame möödunud suvest suurt usku oma rahva piiramatusse andekusse ja ta parimatesse võimetusse. Meie rahva parimad sportlased on võistelnud maailma parimate spordirahvastega ning viinud võidule meie rahva au ja võimed. Tuletame meelde, et meie laskurid on toonud meie rahvale maailma esimese laskurrahva au ning meil pole kartustki, et meie seda enam peaksime andma käest. Samuti ka teistel spordialadel

MEIE VÕIME OLLA SUURED KA SUURTE RAHVASTE HULGAS!

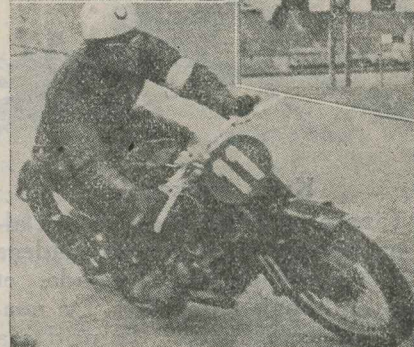
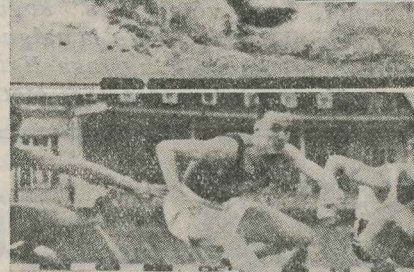
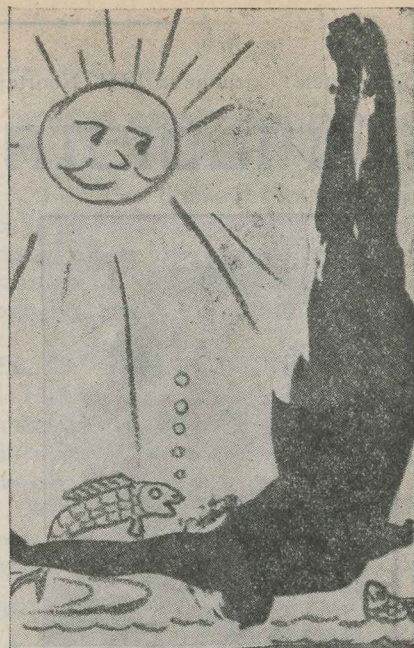
Kuid meie pole vallutanud esikohti mitte üksi füüsilise spordi alal, vaid ka vaimlise võistluse alal. Meie noorpõlv on annud meile juba mehe, kes male alal suudab võita maailma parimaid. Mõtlen siin meie maailma-meistrit P. Keres't, kelle isikus kehastub meie rahva suur tahtejõud, visadus ja andekus.

Eelpooltoodust ei pruugi järeldada, et meie kõik peaksime hakkama rekordspordlasteks. On tarvis küll nendelegi aladele mehi, kes hoiavad käes kättevõidetud seisukohti meie rahvale, kuid meie pole suured üksi spordis, vaid ka omas töös. Ka siin oleme saavutanud suuri võite. Tuleme meelde, et möödunud suvel meie talumajapidamise tähtsaim saadus — või — tunnustati maailma parimaks. See näitab, et meie püüdmistel töö võistluses võib olla samuti suuri tagajärgi ning meie oleme suutelised ka töös ületama teisi rahvaid. Ning selle võidu saavutamisel on olnud tegev suur hulk meie rahvast, see pole mõne üksiku võit, vaid kogu rahva võit.

Kuid kui palju esikohti on meil veel saavutamata. Paljudel ülesehitavatel aladel meie seisame veel teistest taga. On palju tööpõlde, mis ootavad oma edasivijaid, ülesehitajaid, ootavad võimsaid töömehi, kes nendelgi aladel näitavad, mida suudab ja võib meie andekas rahvas. Kodumaa vajab tulevikus suuri töömehi kõikidel tööaladel, siin on nii palju võimalusi rakendada viljakale ja autoovale tööle oma jõudu ja vaimu. Sellele suurte tegude ja suurte saavutuste teele tahab juhtida teid meie kool.

Rõhutan teile, armsad õpilased, veel kord: hoolsalt enda arendamiseks kasutatud noorus annab suuri võite meheas.

A. Jaakson.

Kirev suvi on läinud... järel on mälestustena vaid kimbuke pilte (lõiked „Reichssportblatt'ist“)

„Õpilaslehele“ kirjutanud HM Noortehataja kol. J. Vellerind

PILDISTAGEM ÕIETI

Tore on küll, kui sul fotoaparaat ripub rihmaga küljel: silmates huvitavat eset, muudkui suunad aparadi sellele, asetad fookusesse, sead õige valgustusaja ja — klõpsti! On veelgi lihtsam: keera aga film ette, suuna aparat esemele ja vajuta. Suurem kunst on küll aga pildi valmistamise-tehnika pimikus. Aga seegi on huvitav. Pahem lugu on aparadiga, selle muretsemine pole kahjuks igale noorele jõudumööda.

Aga selle üle ei maksagi nii väga kibedust tunda, sest meil igaühel on juba oma fotoaparaat olemas ja vaesel mõnikord paremgi kui rikkal. Ma mõtlen siin meie mäluaparaati. See on nagu helifilmiaparaat, ja veel keerulisemgi, sest „võtab üles“ kogu viie meelega abil ning pimik ja valguseallikad on ka kõik korruga ligi. Oma mäluaparaadiga peamegi õieti

oskama ümber käia, s. o. sellega pildistamisel esemeid õieti tabada ja neid selgeteks mälupiltideks jäädvustada. Häa võtte saamiseks mäluaparaadiga on maksavad samad põhinõuded, mis fotoaparaadigagi töötamisel. Kõige pealt peab olema fotoaparaat korras ja häa objektiiviga, fotoplaad või film värsked, kujutus fookusesse asetatud, valgustusaeg õige ja siis veel ilmutamise ja kinnitamise protsessid õieti teostatud. Samuti olgu selge mälupildi saamiseks inimese meelteorganid korras, pääaju puhanud ning vastuvõtuks ergas, vastuvõtuks olgu huvi ja küllaldane tähelepanu, siis järgneva vastuvõetud mulje õige taipamine ja mõistuses seedimine. Tahaksin just rõhutada huvi ja eriti tähelepanu koondamise vajadust, sest nüüd koolitööga koos algab ka mäluaparaadiga klõpsutamine nii klassis kui ka kodus. Kui seejuures puudub õppijal huvi ja tähelepanu, siis õpitu jääb mälus segaseks, nagu fookusesse asetamata ja nõrgalt valgustatud ülesvõtte. Kui õpitavast ei saada hästi aru või ei korrata õpitut, siis haihtub see, nagu kolletab ja muutub peagi tundmatuks halvasti ilmutatud ja kinnitatud pilt. Palju viperusi on algajal fotoaparaadi-käsitajal veel sellega, et ta nähvab ikka paar võtet ühele ja samale plaadile. Sellisel segiläänud pildil pole muidugi sedagi väärtust, mis veel on nõrgaltvalgustatud. Mälu on seesama: parem olgu säääl nõrgemad, kuid ikka eraldimärked. Elutempo nõuab inimeselt kiiret taipamist, muidu jääb palju mälu- ja mõistusesalve kogumata, nagu ka üldise nõrga valguse ja

Onuke, kui Sa loed, missugust koledat ülekohtu mulle juba esimesel koolipäeval tehti, siis, paike, ära löhu mööblit, vaid võta ühes minuga õhata: „Nemad ei tea teps mitte, mida nad teevad!“

Algas see halb lugu juba paari nädala eest. Nojah, olin siis ühel hommikul karjaga metsas, kui nägin ühte madu-ussi võsast maanteele roomavat. Mul kargas kohe süda rõõmu täis, et vaata, Värdis läheb kõige kiuste taevasse! Egas mul ju üle seitsme patu ikka ole (või mis Sa arvad, onuke?), ja need saab ju ussitapja andeks. Lõingi siis ussi maha ja jätsin maanteele. Läksin

Järg lk. 4

vähetundeliku plaadi juures ei saa selget ja teravat pilti kiireltliikuvast asjust.

On isegi sääraseid pildistajaid, kes vaid klõpsutavad selleks, et teiste ees teha tähelepanutõmbavaid poose. Niisuguseid näitlejaid on mõteteväljalgi, kelle kohta maksab vanasõna: kuulis küll kõma, aga ei tea, kust poolt.

Siinkohal pildistamise juhiseid mäluaparaadiga:

- ära jända väsinud päega, vaid karga veidi välja ja lahuta oma pääd jalutusel või sportimisel;
- võta õpitavat huviga ja koonda sellele kogu tähelepanu;
- ära kuhja mälu liigse koormaga, s. o. ära lase õppides mõtteid laiali valguda teistele asjadele;
- püüa õpitavast aru saada ja seda kordamisega kinnitada;
- ole hakkaja, elurõõmus ja distsiplineeritud, sest see suurendab su sisemist valgust;
- enne mõtle, siis ütle;
- ära vaju küüru, sest sellega kalduub ka sinu fotoaparaat viltu.

J. Vellerind.

VABASTAJA - PRESIDENT

T. G. MASARYK †

Prahast, 14. septembril — „Erdine president Masaryk suri teisipäeva hommikul kell 3.29 Lany lossis 88. eluaastas.“

See lühike telegramm sisaldab sügavat leina, millist peab kandma väikerahvas, tshehhid, oma vabastaja suure diplomaadi ja õpetaja kaotusega.

Tomáš Garrigue Masaryk sündis 7. märtsil 1850. a. Töötas enese üles väga kitsastest oludest. Tegutses aastaid filosoofia professorina ja oli Tšehhoslovakkia riikliku iseseisvuse mõtte algataja.

Masaryk võitles kuni võiduka lõpuni Tšehhoslovakkia iseseisvuse näol.

Oli 1918. a. — 1936. Tšehhoslovakkia presidentiks, millist tiitlit kandis surmani, tänutäheks tema teenete eest.

Ta oli mees, kes võrsunud kõige viletsamaist tingimustest, kuid varisenud tänapäeva kuulsama teadusmehe ja riigijuhina.

Kallis onukene!

Täna pean jälle võtma sulle ja algama hirmsat võitlust trükivigadega (õpetaja püüab küll tõendada, et need on hoopis kirjavead). On nendega küll sada häda. Ei neid saa püüda rotilöksuga ega kärbselindiga!

VÄÄRTSEEBIKS KUJUNENUD!

A. FREDERIKING-TARTU

O. Peltser
Mõniste

PINGUTADES.

Pinguta vaimseid meeli,
nõnda sa ületad mäed.
Kinnita südant ja keeli
siis vabaks saad raudadest käed.

Enrik Ilmre, 16 a.
Valga.

ÕHTU

Pikaldaselt vajub päike
taevarannale.
Vargsi pilvekene väike
sõuab õhtule.

Magus õhturahu
asub südame.
Kaugelt läbi udu
Sammub Unemees.

K. Nimvals
Püssi.

KAEVANDUSES.

Sammun metsavahelist teed mööda Saka kaldal asetseva kaevanduse poole. Peagi silman Saka kaldal asetsevate puude kroone, mille vahelt näen vilkuvat vett. Tung merd näha kisub mind kiirele jooksule. Vähe aja pärast olengi kaldal ja vaatlen tormikat merd, ta valgehargjalisi laineid, mis kohutava massina vastu kive purskuvad. Kuulen eemalt raksatusi. Taipan: need on dünamiidi paugud, mida kivilõhkumise juures tarvitatakse. Vaadeldes merd sammun kaevanduse poole.

See on suur maa-ala, millelt võetakse p a a t. Maapinnalt läheb kaevandus aste-astmelt madalamaks, kuni jõuab viimaks kalda veereni. Kõige madalamal olevad mehed murravad kangidega suuri paelahmakaid. Kõlbmatu materjali heidavad nad kaldast alla. Vaatlen, kuidas suured kivitükid, mis end enim kramplikult koos on hoidnud, nüüd kaldast kaares alla lendavad,

L. kus nad vastu kaljusid põrkudes kıl-lunevad. Et oma vaatekohta veidi mõnusamaks teha, ronin puu otsa, mis kasvab kaldaveerul. See on tugev puu, mille juured on kinnitunud kivide vahele. Puude tihedad oksad kaitsevad mind allakukkumise eest. Kuid — julgust peab olema! Säält näen kõik, mis sünnib kaevanduses. Üvalt kõige kõrgemast punktist viskavad mehed „musserit“, nagu nad mulda nimetavad. Mõned mehed panevad isegi oma elu kaalule, asetades jala üle kalda ääre, ning siis paat murdes. Nad ei saa sellest hoolida, töökohustus nõuab seda. Ega siis ilma vaevata ole need suured paelademed kaevandusse tekkinud. Märkan, kuis üks mees askeldab süitenööri kallal. Ta nähtavasti tahab „pauku“ teha. Kõik juuresolijad taganevad. Mees süütab süitenööri. Ahnelt nilpsab leekiv tulekeel oma saaki. Varsti on nөөr otsas ja — käib määratu kõmakas, paisates paetükke tugeva jõuga kõrgele õhku. Rutuga jooksevad mehed jälle tagasi, igauks haarab ühe tüki ja kannab hunnikusse.

Kaugel silmapiiril on näha tolmu. Selle tekitajaks on kaevandusele lähenev auto. Peagi susiseb „krusa“ kõrgete lademetete juure. Kiiruga laovad mehed paat autosse, mida see Kohtla-Järvele edasi viib. Varsti on autol paras koorem pääl, ning tal on õigus hakata minema. Juht annab gaasi.

Päike on juba loojunud, ainult õhtutaevas punetab veel, kui ma puu otsast maha ronin ja sõbralikkude meestega jumalaga jätan. Mu silmist aga ei lahku hetkeksi kõrgeid paelademed, ning koljisevad kivid, mis kaldast alla veeredes kaovad lõpmatuse sığavusse.

L.

R.

MEIE SUURSAHVUTUSI

„Eestis on ühinenud muistse Sparta ja Ateena voorused,“ sõnab autor oma Pariisis äsjailmunud teoses „59. laiuskraadi all“, milline raamat on pühendatud Eesti tutvustamiseks.

EESTI — PARIM LASKURMAA!

Helsingis peetud maailma esivõistlustel laskmises tuli Eesti meeskond üldvõitjaks, saavutades 10 maailma-meistri-tiitlit.

Seega omandas Eesti kuulsa „igavesti rändava“ Argentiina samba, mille väärtus on ligi 9 miljonit senti.

BERLIINI RAHVUSVAHELISEL VÕIVÕISTLUSEL

tuli Eesti värskevõi alal teisele kohale 19,2 punktiga, kuna esikoha omandas Taani 19,4 punktiga.

Võimalik punktide arv oli 20.

Lauavõi alal omas Eesti neljanda koha 18,1 punktiga võimalikust 20-st.

KERESE VÕIDUKÄIK

Praha rahvusvahelisel maleturniiril osutus eestlane Paul Keres ülekaalukaks favoriidiks, saavutades 10 punkti võimalikust 11-st.

Seejuures ei kaotanud Keres ainustki partiid!

VIINI RAHVUSVAHELISEL MALETURNIIRIL,

millest võttis osa neli meistrit, tuli esikohale eestlane Keres 4,5 punktiga.

KEMERI MALETURNIIRIL

eestlane Keres jagab „malekahur“ Aljehin'iga 4. ja 5. kohta.

„Ülemaailmlise Maleliidu“ poolt tunnustati Keres suurmeistriks.

EESTIS ON TEISIGI SUUR-MALETAJAD

Pärnu rahvusvahelisel maleturniiril osutus võitjaks Eesti esimaletaja P. Schmidt. Ta omandas esikoha suurmeistrite Flohr'i ja Stahlberg'i ees.

LUHAAÄRELT MAAILMA-REKORD

Tallinnas Eesti-Rootsi maavõistluse meeskonna moodustamise valikuvõistlusel saavutas A. Luhaäär uue maailmarekordi kahe käega tõukamises 167,5 kg!!! See on suurim raskus, mida inimene tõstnud pääkohale.

AKADEEMILISEL OLÜMPIAADIL

omandas F. Issak üliõpilaste maailmameistri tiitli odaheites, tagajärgena 70,25 m., teise maailmameistri-tiitli saavutas A. Kreek kuulitõukes 15,17.

„Õpilaslehe“ sõpru Valgas

Pildil on Valga Linna I Algkooli II-b klass oma juhataja hr. A. Määrits'aga keskel. Nimetatud klassist oli tervelt 20 „Õpilaslehe“ alalist tellijat.

Huntuvuori romaan viib meid põhjahõimude juure, vestab nende sangarlikest muinasvõitlustest, mis leidsid aset umbes tuhat aastat tagasi. Siis häirisid rahulikke elu verised sõjad ja taplused hõimude vahel. Sõjakad hämelased (läänsoomlased) ründasid karjalasi, kes asusid ida pool, Laadoga ja Valge mere vahel. — Hõimutark, „teadija“, oli oma sugukonna valitseja ja vaimulik — rahvajuhth sõjas ja rahus. Osma, Karjala ühendatud sugukondade juht, oli mehisuse, tarkuse ja osavuse elav kehastus.

Hämelaste rünnak.

Hämelaste väike sissisalk oli hüilides pääsnud Karjala targa, vana vägilase Osma asula juure. Juba saabus hämelaste luuraja lepikus peituvate seltsiliste manu.

„Ei paremat õnne või iial enam olla!“ kõneleb ta. „Mõtelge, kõik Osma mehed läksid hommiku koites küttima, kuid tark üksi jäi koju. Nüüd on ta meil püünes! Varsti saab kogu Karjala kuulda, kuidas Häme mehed on endiga kaasa viinud vägilase Osma, Karjala uhkuse, varjaagide hirmu! Ja tuleval talvel ka ikub Häme taredes laul nende poiste sangaritööst! Jah, pojad, ootame poole päeva, et Osma mehed jõuaksid hästi kaugele, ja siis — äkiline rünnak!“

Kui päike seisis kõige kõrgemal sügissuvises taevas, läksid hämelased oma peidustikust liikvele. Nad

piirasid Osma asula ja ründasid siis äkki igast küljest. Halli jõudis vaid kaks korda haugatada, enne kui oda ta läbistas. Orjatüdruk tillukene vaevalt sai ämbri käest heita, kui vajus juba verisena murule. Kohutav oli mürin, hävitus, jubedus. Hämelaste metsikul vihaval polnud piire. Kuid mis neid kõige rohkem vihastas, — Osmat polnud kuski! Seda kõvemini seoti ta naine, lembe, kaunis Alja.

„Ainult kallimad aarded kotti ja siis tuli nurga alla!“ kuuldus salgajuhi kare käsklus.

Paha aimamata tuleb Osma oma 14-aastase poja, väikese Osmaga kalastamast. Alles, kui ta pääsis kodumäe tipule, oli süda tardumas jubedusest. Esimesed leegid lehvisid kõrgele ta uhkest elumajast, mis asetses mäe lõunarinnakul. Osma haaras sõjakirve, vihapuna lendas talle näkku. Ent siis kõlab hüüd: „Sääl on Karjala teadija!“ Ja kogu meestejõuk tormab Osma poole. Ei muud nõu, kui Osma haarab poja käest kinni. Algab kohutav põgenemine. Nooled vuhisevad, kõlab vandesõnu ja jalgade müdinat. Kohutav oli jooks üle mägede, soode ja rabade. See oli jooks elu ja surma pääle. Alles õhtu eel julgesid Osmad peatuda. Tagaajajaid polnud kuulda, nad olid päästetud.

(Järgneb)

Värdi kiri

karja juure. Olin juba ussi unustanud, kui kuulsin äkki teelt kisa. Kohkusin üpris ära, et mis lahti, sõda või! Aga ega's Värdis kartma löö! Hüilisin maantee äärde. Sääl nägin, kuidas Mustika-Kati (Sa tunned ju küll seda pooldimemat vana-eidekest) maanteel kividega ussi „vinnis“. Ma arvasin, et rästik viimaks surnuist ülestõusnud, võtsin vembla ja kukkusin materdama. Nüüd julges Kati ka ligemale tulla. „Oh, sa Värdikene küll!“ hakkas ta kiitma. „Küll oled sina aga tark ja tubli poiss! Külas küll räägivad, et jah, et on see Värdis ikka massuurikas, et muidu kiskleb ja koolis ei õpi ja teeb tempe ja aga... Nii ta jahvatas veel tükk aega. Ma lootsin, et vast muutub Kati mõneks printsessiks või nii, ja annab mulle siis kulda või vakatäie ponksi, aga ei midagi. Oli ikka vana Mustika-Kati ise.

Varsti rääkisid kõik, et Värdis päästnud Kati surmasuust, et rästik maanteel kastes kangeks külmanud, aga siiski, sindrinahk, ajanud Katile vastu ja tahtnud teda ära süüa. Aga Värdist saab veel niimoodi asja. Ma tegin tähtsalt: „Khm-khm! Einoh, muiduginoh!“

Rästiku aga tõin koju, katsusin teda rookida ja kuivatasin siis puu-

riidal päikesepaistel. Möldri Sassilt ostsin kolmie sendi ja ühe ussi hambaeest sukasaäre täie saepuru ja toppisin sellega ussinaha täis. Mul oli ju oma kava! Käki Liide rääkis koolis ikka, et tema linna-tädil olevat boa kaela ümber ja tema tahaks kah endale kangesti ühte niisugust. Ma arvasin küll, et Liide on veel päris tirts tädi kõrval, temale peaks aitama kodumaa maostki! Kes temale hakkab Abessiiniast või kust toda suurt boa-madu vedama!

Värvisin siis ussil pää punaseks, nii et lust näha. Hommikul, kui kooli läksin, oli mul kallis kingitus ajalehte mässituna kaenlas.

Poisid olid kohe kui mesilased ümber, et Värdis, mis sul kaenlas on? Värdis, räägi oma ussi tapmisest!

Ma aga ei näidanud neile midagi. Ootasin Liidet, et siis annan kingi talle väarikalt üle. Liide tuligi, kuid kohe kõlises ka kell ja läksime klassi. Üks uus poiss tuli sääl kohe minu juurde. „Kas sina oledki see mürtsuvend Värdis?“ küsis tema. „Mina ise!“ tõstsin rinna ette. „Siis sul on küll vist portsjon urvaplaastrit sääl pakis?“ nõokas ta jälle. Nüüd ma ei kannatanud enam ja võtsin paki lahti. Klassis tõusis kohe kisa, tüdrukud kisasid kui rattal... ja siis tuli mürin ja maavarisemine. Keegi

haaras minu „boa“ ja viskas läbi akna õue, keegi kärkis ja manas, ja see vihane keegi meenutas nüüd küll üpris vähe meie „kuulmeistret“. Kõik on otsas! Värdist ei saavat üldse „asja“! Onuke, mis sa arvad sellest, kui inimese õilsad (Mis see tähendab? Kas mitte õilsed?) tunded tallatakse niimoodi jalge alla?

Sinu kurb-kurb Värdis.

P. S. Oma kallist „boad“ nägin viimati Möldri Muri käes.

Kah Värdis.

POISID ja TÜDRUKUD!

„Õpilasleht“ on teie leht, seepärast hoolitsege, et IGAL TEIE KAASÕPILASEL käiks „Õpilasleht“

SISUS:

- Kaart jutustab — jutustus maadeavastusretkilt
- Karjala kuningas — romaan Soome muinasajast
- Omalooming ● käsitöö
- sport ● pilte ● mõistatusi
- Värdis kirjad ● nalju
- populaarteaduslikke palu jne.

TELLIJAILE PREEMIAID!

Ameerika oli siis üsna vähe uuritud. Peaegu iga aasta avastasid meresõitjad uusi jõgesid ja lahti. Ka Cortereal lootis avastada mõnda uut maad. Vahetkomna madrused ei pööranud silmi vaatepiirilt. Juba mõni päev sõitsid laevad, kuid ümberringi polnud näha midagi pääle hallide, külmade laine. Just kui seisaksid laevad kogu aeg samal paigal. Ent äkki karjus vahimees: „Rannik silmapiiril!“. Tõesti

See oli enam kui 400 a. tagasi. Mõõda Põhja-Ameerika rannikuid sõitsid portugallase Cortereali kaks väikest laeva. Laevad saabusid New-Foundlandi (loe: njufundland) saarele, mida tollal hüüti Tur-samaaks, ja siit pöördusid nad läände.

Kord luges Ivan Ivanovič melle, et Põhja-Ameerikas on Labradori poolsaar. Hää küll, kui Labrador, siis olgu — veel üks nimetus sõiduplaanile li-kahekorseteks, enne-kui teda õieti õpid hääldama. Meie klassis ütles keegi! Ralador ja teine öendas: ei, Labrador. Alles siis, kui ma reaalkooli lõpetasin ja ilma Ivan Ivanovičita maateadusega tegelema hakkasin, sain ma teada, et Labrador tähendab portugalii keeles — tööliste maa. Kuidas nii, tööliste maa? Mispärast? Kas siis ükski töölistes elavad Labradoris? Hakkasin hoolega raamatuis tuhnima ja minule selgus lõpuks kogu nime-saamise lugu.

ta hää õnne pääle läände. Kaua sõitis ta ookeanil oma terava ninaga laeval, nn. draakari'l (= lohe). Viimaks sattus ta tundmatule maale (a. 982).

Eirik nägi, siin oli maad külluses, samuti jahiloomi, kalu ja külalishahkeid pärismaalasi. Eirikul tekkis kohe mõte saada selle maa isandaks, luua iseisvat kuningriiki, nagu see oli iga tõelise vikeralase palavamaks südamesooviks. Hää oleks valitseda oma alamaid ja elada nende tööst ja vaevast. Kuid oma väheste kaaslastega polnud võimalik seda plaani teostada. Eirik purjetas tagasi Islandi abiliste hankimiseks. Aga kuidas meelitada neid vastsele tundmatule maale? Inimestel pole ju viisiks uisa-päisa maha jätta oma kodusid. Vajati tõmbavat meelitust. Nii siis jutustas Eirik islandlasile, et tema poolt avastatud maa on väga rikas ja õitsev. Sää! on nii tihedad metsad ja laialdased mahlakad aasad, et maad võib ainult rohelisteks nimetada.

Nõnda levisidki kuuldused „Gröönlandist“ — Rohelisest maast.

Arusaadavalt ei või tänapäeva inimest selle nimega enam petta. Me teame väga hästi, et Gröönimaal pole ühtki õiget puud, ja ometi nimetame maad rohelisteks. See tuleb harjumusest. Sama harjumuse tõttu kutsuvad venelased üht oma vanimat linna Novgorodiks — uueks linnaks (nov = uus, gorod = linn). Uueks linnaks oli ta juba Eirik Punase ajal,

* kateeder — kõnetool, õpetaja puht. madalam. sankar asub temast 60 km kaugusel ja on 740 m maailma kõrgim. Ta kõrgus on 8880 m. Gauri-ette mäetippu Himaalaja mäestik. Esmene on nimelt, et Mt. Everest ja Gaurisankar on kaks oma-seegi antud sõiduplaan on vananenud. Nüüd tean ja rahvastest, vaid mingi rongide sõiduplaan. Ning jäid pähe, nagu polekski geograafia teadus maast Jaava, Borneo ja Celebes. Ainult paljad nimetused Gaurisankar ja Suur-Sunda saarte grupis on Sumatra, Mekka. Indias Mt. (Mont = mägi) Everest või hai ja Kantoni linnad. Arabias asuvad Medina ja Hiinast mäletan, et sääl on Pekingi, Nankingi, Sang-kala... „Rohkem ei mäleta ma Jaapanist midagi. Ent kõrvas „Jaapanlaste päämiseseks toiduks on riis, oad, oad, kala...“ Praegu veel, kuudes Jaapanist, sumiseb mul terdama: ... Jaapanlaste päämiseseks toiduks on riis, rusika, selle otsa teise, toetub lõnaga neile ja kukub maateadust otse raamatust maha. Asetab kateedril* leks, et kiiremmini vabaneda õpetunnist, luges ta raske, kuid veel raskem oli temal õpetamine. Sel-juba käimine oli Ivan Ivanovičil vanaduse tõttu ilma reaalkooles üldse. arvates mitte ükski meie reaalkoolis, vaid kogu maa-

N. KONSTANTINOV

KAART JUTUSTAB

Tõlkinud ja Eestii
oludele kohandanud
L. Freiberg

„ÕPILASLEHE“ KIRJASTUS

Tartus 1937

Meil reaalkoolis õpetas maateadust Ivan Ivano-
vit Zelenov. Ta oli vanim kõigist õpetajast ja minu

atlas, mida kasutasin maateaduse õppimisel.
lauasahhtis lamab praegu veel vana kulinud Iljini

Mina õppisin tsariaegses reaalkoolis. Mu

RIIS — OAD — KALA

I

* horisont — vaatepiir.

Veel huvitavam on Gröönimaa (Grönland) ni-
metus. See tähendab „Roheline maa“. Ent kust
võrsus see roheline selles paigas? Ometi näeme
igal kaardil, et Gröönimaa toetub üht otsa pidi pea-

metus, sai lihtsalt Labrador.
„Tierra de Lavadores“. Aja jooksul lühenes ni-
rikast maad „Tööliste maa“ — portugali keeles
Ning Cortreal nimetas seda põhjamaist, metas-

kaevandused saavad endile tublised töölist.
„Neid inimesi vaja toimetada Portugali, meie
sid vaid tuguvad mehed, nagu need pärismaalased.
maake. Nisugust rasket maa-alust sunnitööd talu-
laisse needitud orjad, tuues päevavalgele kalleid
hõbedakaevandustes sügaval maa all töötasid ahe-
haid töölisti oli portugallastel vägagi vaja. Nende

„Neist saab haid töölisti,“ mõles Cortreal, sest
tuguvad inimesed.

riismaalased, nagu välja vallitud, old kõrgekasvulised
metsloomade nahad, käes old kivikirved. Kõik pä-
pärismaalasi tema ümber. Nende lain õigu katsid
Nii pea kui Cortreal maandus, koonduis hulk
laev polnud küllastanud teda varem.

männimetsaga kaetud rand. Tundmata maa. Ükski
— horisondile * ilmus tume lai riba. See oli madal,

aegu Põhjanabani ja teise otsaga ulatub ta vaid veidi
polaarvööst välja.

Mida Gröönimaal aga ülirohkesti, see on jääd
ja lund. Kõrgeist mägedest roomavad jääliustikud
(gletšerid) alla rannale. Siin murduvad liustikust
hiigeljäepangad lahti (20-kordse maja kõrguses) ja
langevad ookeani. Mere-hoovus viib neid siit kau-
gele lõunasse. Need laevad, mis sõidavad Euroopa
ja Põhja-Ameerika vahel, kohtavad ulgumerel tihti
ujuvaid jäämägesid. Need on külalised jäiselt Gröö-
nimaalt.

Gröönimaal valmistatakse isegi elamuid jääst ja
lumest. Kasukaisse mähitud eskimod lõikavad lu-
mehangedest parajaid tahvleid ja chitavad neist en-
dile hütte. Nii siis, miks ristiti see jäärikas maa
Roheliseks, ega ometi pilkeks?

Ei, mitte sugugi.

1000 a. tagsai elas Norras keegi viiking (viker-
lane), kelle nimi oli Eirik Punane. Nagu teisedki
viikingid, nii oli ka tema esmajoones julge seikleja
ning mereröõvel. Kuid oletatavasti ei kimbutanud
ta üksi välismaa meresid ja rannikuid, vaid ka oma
kodumaad. Lõppeks igatahes tüdinesid norralased
mehest ja ta pidi põgenema Islandi saarele. Kuid
ka siin ei püsinud ta kaua. Surmanud ühe island-
lase, põgenes mees jälle, et päästa elu. Kuna Eirik
Norramaale tagasi minna ei julgenud, siis purjetas

Kuidas võrsuvad leiutajad

- Tehnika pöörane võidukäik
- 80-km tunnikiirus oli unistus

Mäletan koolipõlvest õpikus nähtud pilti: väike poiss istub katla juures ja jälgib, kuidas keevavee aur aeg-ajalt kergitab katla kaant. Mõni teine laps oleks ehk tundnud sellest veidi lõbu ja nii oleks see jäänudki. See poiss oli aga hoopis teisugune. Tänu kirjeldatud poisile ei pruugi meil enam rännata kaugeid maid jalgsi ja sõita hobusega, viites sellega aega ja nähes vaeva. Teame, et selle poisikese uuriv iseloom ja lihtsate loodusnähtuste põhjalik tundmaõppimine on teinud temast suure leiutaja. Tänu temale, vuristab meid nüüd vedur mõne tunniga sadade kilomeetrite kaugusele; tänu temale, töötavad mitmesugused auruveskid jne.

Kas peab olema inimene väga rikas, et saada leiutajaks? Sugugi mitte! Meenutame kasvõi mõne aasta eest surnud suurt leiutajat Edisoni. Teame, et tema

alustas elukäiku lihtsa lehepoisikesena,

kuid teame ka, et tänu temale, ei pruugi meie enam veeta õhtuid peeru- ja küünlavalgusel. Selle asemel on juba maagi paljudes kohtades elektrivalgus. Loendamata üksikuid leiutajaid ja leiutisi, võime tänapäev igal sammul märgata, kui kaugele on arenenud inimkonna tehnika. Ja ometi on tehnika arenemine veel algastmés.

Selle edasivijad aga istuvad praegu alles koolipingis

ja sepitsevad pisiasju kodus. Et midagi siin saavutada, tuleb olla lihtsate loodusnähtuste tõsiseiks uurijaiks ja õppida suurelt õpetajalt — looduselt. Tee aga läheb selle mõistmiseks rohkearvuliste töösutus- ja tehnikakoolide kaudu alalises õppimises ja uurimises.

Tehnika võidujooks

Vaevalt 25 a. tagasi oli suursündmuseks, kui keegi lendur sai hakkama sellega, et kattis lennukil umbes 25 km maa-ala lennates Peterburist Kroonlinna. Ja raadio, mis annab tänapäev meeldivat ajaviidet nii noorele kui vanale ja osutub hädavajalikuks abimeheks liiklemisteil laevadele, lennukitele jne. Selge pildi raadio lühikesest arengust saame, kui teame, et 15 a. tagasi ei tundnud meie sel alal muud, kui lühikeste ametlike teadete edasandmist raadiotelegraafi teel.

R. V.

80-KM TUNNIKIIRUS OLI SAAVUTAMATA UNISTUSEKS!

100 a. tagasi ehitati esimene raudtee.

Tänavu suvel möödus 100 aastat sellest, kui Prantsusmaal avati esimene raudteeliin; see ühendas Pariisi Saint-Germaine'iga. Raudteejaam asus Europe platsil, praeguse St.-Lazaire raudteejaama ligidal.

1832. aastal varus Prantsuse valitsus 500.000 franki raudteevõrgu kava väljatöötamiseks, kuid see

RUTTAME

„ÕPILASLEHE“

uue aastakäigu

TELLIMISEGA

plaan pandi esiteks „kalevi alla“ ning selle aja jooksul eraettevõtjad otsustasid ehitada esimese raudteeliini oma raha ja riisikoga. Kogu asja algatajaks ja hingeks oli pankur Emil Periere, kes kohe taipas selle äsjaleiutatud liiklemisvahendi tähtsust rahvaste elus. Tal tuli aga võidelda suurte raskustega, aga mitte ainult rahanduslikust küljest. Arvati, et raudteel ei saa olla mingisugust tulevikku. Nimetati seda kogu

„moodsaks mänguajaks, mis varsti vananeb.“

Ja veel enam, et on võimatu, et rong üalgi saaks läbida tunnelit, niisketel rööbastel rattad ei vea!

Lõpuks õnnestus Periere'l hankida esimesed 6 miljonit. Selle raha eest veeti liin Pariis-Saint-Germaine, mis avati pidulikult augustis 1837.

Europe platsile kogunes määratu rahvahulk. Kõigi silmad olid pöördud ebaharilikule „elukale“: kõhetu vedur, kohutavalt suurte ratastega ja kõrge korstnaga, lahtised vagunid, külgedelt kaetud suurte eesriietega. Kuninganna Maria-Amelia avaldas soovi esimest sõitu kaasa teha: see oli suur kangelastegu, kuna arstid ja füsioloogid püüdsid üksteise võidu tõendada, kui

kahjulikult mõjub inimese organismile see „kohutav“ kiirus.

Esimese rongi kiirus oli tõesti ennenähtamatult suur: 30 km tunnis! Järgmisel päeval ilmusid ajalehtedes asjatundjate arstide kirjutused, kes avaldasid arvamist, et maksimaalne kiirus on juba saavutatud:

— Leidub hulle, kirjutas üks insener, — kes räägivad kiirusest 50, 60 ja isegi 80 kilomeetrit tunnis. See on utopia ja lihtsaim matemaatiline valem näitab, kui suur mõtetus on niisugune unistus.

Esimene rong ei jõudnud päris Saint-Germaine'i, mis asub kõrgustikul, vaid rong peatus künka jalal, kuna selle otsa tõusmiseks ei jatkunud veduril jõudu...

10 aastat tagasi Prantsuse esimese raudteeliini elektrofitseeriti.

„P. K.“

Rõõm on lastel kooli minna, kui nad on korralikult ja vastupidavalt riietatud.

POEGLASTELE:

koolipoiste kalev (Marengo).

TÜTARLASTELE:

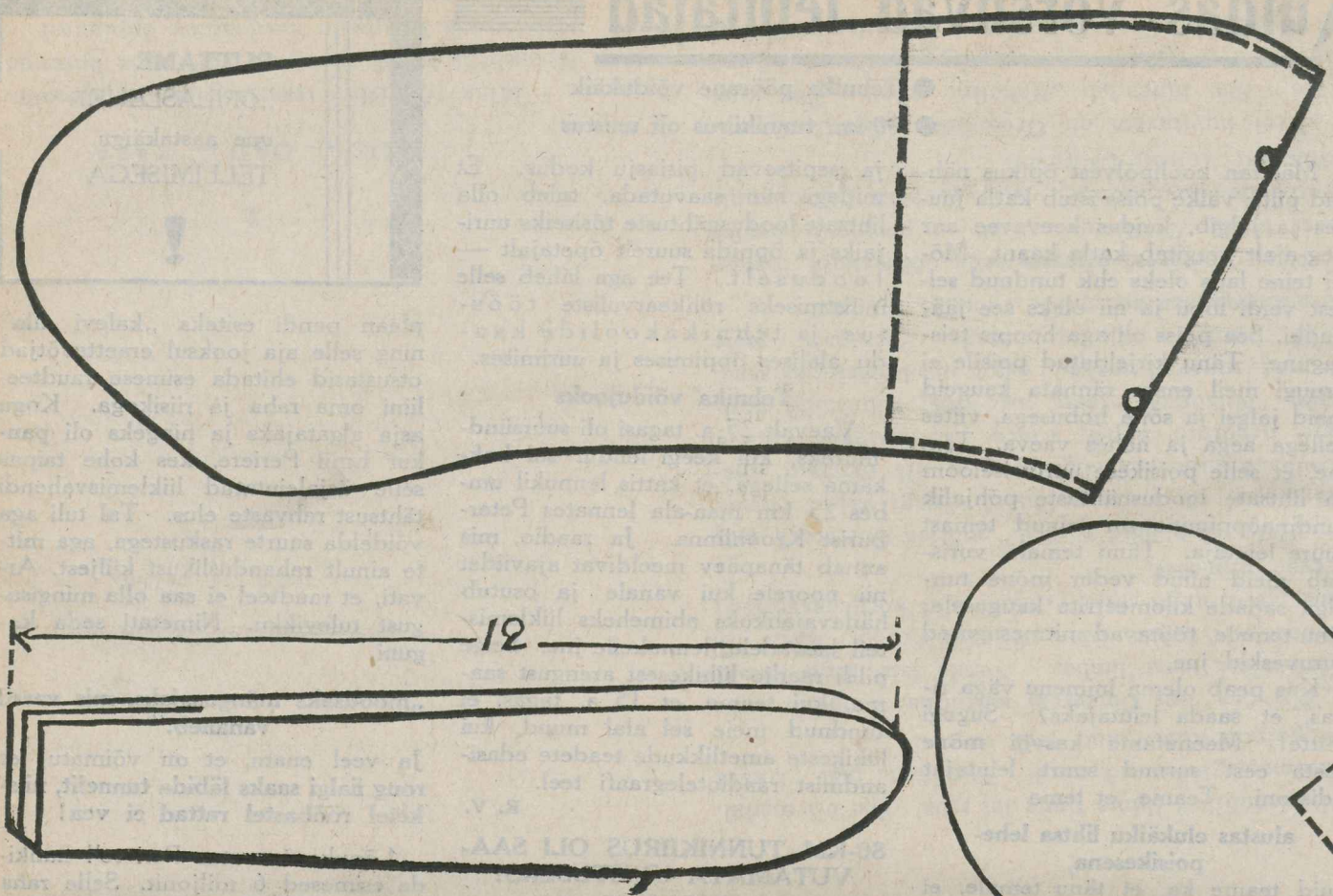
villased, toimised ja labased kleidiriided kõikide koolide värvides saada veel

A-S. TEKLA

riidekauplustes:

TALLINN, Suur Karja 15, Pärnu 6, Haapsalu, Kuressaare, Mustvee, Narva, Petseri, Pärnu, Rakvere, Valga, Viljandi, Võru.

ERR

TEEME ISE

MOOTORITA LENNUKI

See polegi nii raske ülesanne. Muretsege tükk tihedat kartongi ja lõigake sellest lennuki tiib. Joonisel on näidatud pool tiiba loomulikus suuruses. Võtke leht paberit, murdke see pooleks ja kopeerige sellele tiiva joonis. Muidugi tuleb panna paber nii, et see satuks murdjoonega tiiva joonise sirge otsaga kohakuti. Kui joonis on kopeeritud, siis lõigake paber saadud joone järgi välja ja murdke lahti, — saate lennuki tiiva täpse kuju. Märkige sellel ära täpne keskjoon ja naelte kohad, muidu ei oska seda kinnitada õigesse kohta. Saadud paberist tiiva kuju asetage kartongile, joonestage pliitsiga ümber ja lõigake välja. Et õhukesest kartongist tiib on liiga nõrk, siis tuleb selle keskele liimida veel kartongist riba. Selle mõõt on märgitud tiiva joonisel katkelise joonega. Muidugi, kopeerige riba kuju samuti pooleks murtud paberile ja kandke siis lahtimurtult kartongile.

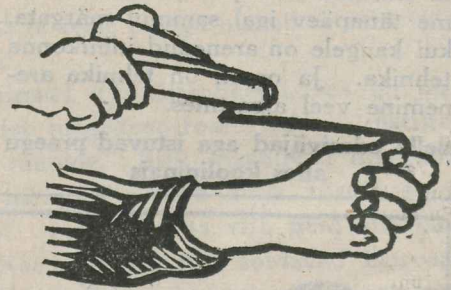
Enne kokkuliimimist tuleb tiib ja kartongist riba murda keskjoone kaudu üsna vähe kõveraks, tiiva otstega ülespoole ja siis liimida riba tiiva alla täpselt keskkoha. Samuti kopeerige kartongile joonisel näida-

tud lennuki tüür ja lõigake välja. Katkelise joonega märgitud tüüri osa asetatakse lennuki keres olevasse prakku.

Lennuki kere tehke õhukesest lauakesest, mille pikkus 12 sm ja laius 1 sm ja andke sellele noaga, joonisel näidatud kuju. Kere kitsamasse otsa lõigake pragu, kuhu kinnitate tüüri. Tiib kinnitage kere päälle täpselt keskkohaga kahe naelakese abil, kuid nii, et tiiva äär oleks vastu tüüri. Naelapää alla võib panna neljakandilise plekkriba, siis on kinnitamine tugevam. Kere alla esimesest otsast 3—4 sm kaugusel lööge päata nael, nagu näidatud kere joonisel. Purilennuk ongi valmis. Nüüd võtke kummist riba, sarnane kui poisid tarvitavad kadapüssi jaoks, pistke see läbi traadist rõngakese. Nüüd pange kummi otsad kokku ja hoidke vasema käega kinni. Asetage rõngas kere all oleva naelakese otsa ja tõmmake parema käega, lennuki kerest kinni hoides, kummi pingule ning laske järsku lahti. Lennuk peab siis lendama kiirelt hõljudes õhku.

Kui lennuk kukub järsku allapoole, siis on nina raske — lõigake see lühemaks. Kui aga lennuk viskub järsku üles, siis on nina liiga kerge. Siis kangutage tiib lahti ja lööge veidi ettepoole.

R. Vokk.

Ferd. Veider, 12 a.
Kudina.

V.

KIUSAJA

Ühel päeval, kui koolist koju tulin ja õppima hakkasin, ütles ema: „Mine too sahvrist piimakruus!” Tõmbasin sahvri-ukse lahti. Moosipott seisis riivilil. Suu hakkas vett jooksuma. Ruttu tõmbasin potil kaane päält ja hakkasin moosi lakkuma. Pää ajasin potti, et nii moosi kätte saada. Äkki kõrvetas alumist otsa valujut't. Hakkasin pääd potist välja kiskuma, kuid see ei tahtnud kuidagi tulla. Tõstsin poti kätega üles ja nägin hirmsat pilti — ema seisis vitsaraagudega selja taga. Ruttu kiskusin pää potist välja ja jooksin õue. Ema ilmus peagi uksele ja ütles: „Näe, kus on kiusaja poisil kallal”. Sain isegi aru, et see m o o s oli mu kiusaja.

Kilde Eesti-Rootsi tõstemaavõistluseit

Maavõistluse võidu ja rändauhinna saatuse otsustas õieti

L. KUKK POOLRASKE- KAALUS.

Kukk asus kangi juure pärast vaheega, mil seis oli Rootsi hääks 2:1. „Külma verd“ soovisid kaaslased Kukele ja viimane sooritas ki oma töö külmavereliselt ja raskusi kangile lisades talitas ta väga otstarbekalt. Surumises läks küll rootslane ette, rebimises vähendas aga Kukk vahet ja tõukamises pääses rootslasest mööda. Sellega oli võit käes, sest Luhaääre võidu pärast ei saanud suurt muret olla, vahest võib-olla ainult seepärast, et mees oli laeval kukkudes vigastanud käe. Tema kogusummale avaldas see küll mõju, aga võit tuli kindlalt.

ERITI KIITA TULEB KA E. LUNDI,

kes sulgkaalu pääsemiseks pidi maha võtma mitu kilo, kuid sellele vaatamata oli mees tubli. Edaspidi ei taha Lund aga enam kaalu maha võtta ja jääb kergekaalaseks, kus ta asjatundjate arvates

võiks olla edukam kui Mürk. Lund püstitas Stokholmis

KA 2 UUT EESTI REKORDI, nimelt rebimises ja tõukamises. Rootsi kohtunikel olid meie rekordnormid teada ja kui Lund mõlemal neil aladel laskis juba algraskuse seada kõrgemale rekordist (!), siis rootslaste imestusel polnud piiri ja üks küsinud:

„MIS SEE MEES OMETI TEEB,“

olles arvamisel, et Lund on raskustega eksinud. Tõukamises viis Lund sulgkaalu rekordi 115 pääle (senine oli 110) ja 120 saavutamiseks jäi vähe puudu ja rebimises tuli uus rekord 90 kilo (senine 82½). Ka L. Kukk üritas poolraskekaalus tõukamises (tegi seda väljaspool võistlust) uut rekordi 142½ kilo, kuid see ebaõnnestus napilt.

Järgmine maavõistlus Rootsiga tõstmises toimub Tallinnas. Lepiti kokku, et see leiaks aset 1938. a. septembri lõpul või oktoobri alul.

„Pstm.“

RINGI ÜMBER SPORDI

Akadeemilise Spordiklubi õhtumiitingu Tartus saavutati rida häid tulemusi. Tähelepanu väärivad A. Viidingu ja A. Raska saavutused.

Vanameister A. Viiding tõukas kuuli 15,80 m. See tagajärg on tänavu Euroopa teine või maailma kuues.

A. Raska hüppas kolmikut 14,32 m, mis tänavu parimaks tagajärjeks Eestis ja ühtlasi uueks Tartumaa rekordiks.

Kuulitõukajate Euroopa paremustabel.

1. Woelke, Saksa 16,26. 2. A. Viiding, Eesti 15,80. 3. A. Kreek, Eesti 15,78. 4. S. Bärlund, Soome 15,78.

Kuulitõukajate maailma paremustabel tänavu

1. Reynolds, U.S.A. 16,31. 2. Francis, U.S.A. 16,30. 3. Woelke, Saksa 16,26. 4. Watson, U.S.A. 16,10. 5. Zaits, U.S.A. 15,90. 6. Viiding, Eesti 15,87. 7. A. Kreek, Eesti 15,78. 8. S. Bärlund, Soome 15,78.

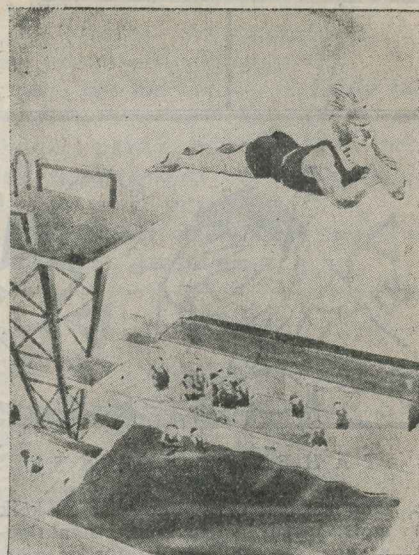
EESTI VÕITIS BALTI POKSI- TURNIIRI.

Balti poksiturniiri ülekaalukaks võitjaks osutus Eesti, kes võitis Läti 12:4 ja Leedut 13:3. (Läti võitis Leedu 15:1).

Eestlasist tulid Balti meistreiks: Gutman, Käbi, Seepere, Stepulov, Leet ja Linnamägi.

1. Eesti-Leedu kergejõustikumaavõistlus lõppes Eesti ülivõimsa võiduga. Punktide seis 114:56 Eesti kasuks.

UNUSTAS!

Meisterhüppaja: — Hm, nüüd olen unustanud, millise hüppe ma just pidin sooritama („Reichssportblatt“)

ÕPPETOOKS

ajakohaseid õppetarbeid

ETK koolivihikud ja joonistusblokid

ETK vesivärvid „Vikerkaar“

ETK tindid

ETK portfelliid ja koolirannitsad

NÕUDKE ETK KOOLITARBEID

Mainitud võistlustel saavutas E. Äärma teivashüppes uue Eesti rekordi — 3,95.

Teatejooksus 4×100 m meie rahvuseeskond koosseisus: K. Ivanov, J. Talmre, R. Toomsalu, A. Raska, püstitas uue Eesti rekordi ajaga 43,1 sek. (endine 43,5).

Maailma tõsteesivõistlustel

Pariisis eestlane Luhaäär tuli raskekaalus 4. kohale tagajärjega 392,5 kg.

LÄTI VÕITIS

Maavõistluses Lätiga jalgpallis võitis meie naaber tagajärjega 3:1.

P. KERES JUHIB

SEMMEERINGI TURNIIRIL

Turniiri seis on praegu järgmine:

1. Keres 7 p., 2. Fine 5 p. (1 partii pooleli), 3. Capablanca 5 p., 4. Reschewsky 4 p. (3 partiid pooleli), 5. Flohr 4 p. (1 partii pooleli), 6. Ragosin 3,5 p., 7. Eliskases 2,5 p., 8. Petrov 2 p. (partii pooleli).

TÄHELEPANU!

Järgm. numbris toob „Õpilasleht“ pois-
te spordimärgi määrused.

Õpilaslehe

kupong nr.

1

ARVA MÕISTA, MÕISTA

TÄHELEPANUKS mõistatustelahendajaile.

- Alates käesolevast numbrist on kõik mõistatused varustatud **punktidearvuga**. Raskeim mõistatus on märgitud suurima punktidearvuga — 5, järgmine arvuga — 3, edasi — 2 ja (kui on numbris neli mõistatust,) siis viimane — kergeim 1 punktiga.
- Ühes numbris ilmub 3—4 mõistatust.
- Ühe numbri mõistatuste punktide summa on $5 + 3 + 2 + 1 = 11$, või kui on 3 mõistatust $5 + 3 + 2 = 10$.
- Auhinnajagamiseks osavõtuks tuleb lahendeile (korralikult kirjutada!) juure lisada kas üks või mitu kupongi. Kui õigesti lahendatud mõistatuste hindepunktide summa on 6 või suurem, siis on igalt kupongilt üks võiduvõimalus.
- Lahendid tuleb ära saata (lehe ilmutisest arvates) nii, et nad jõuaksid toimetusse järgmise nädala teisisipäevaks. Mainitud kuupäev on märgitud igas numbris. Lahendid (postkaardil saates varustada 5-sendilise, kirjas saates 10-sendilise margiga) saata või ise ära tuua aadressil: „Opilasleht“ toimetus Tartus, Võidu 10, „Koolivara“.
- Eriauhind! Esimene eriauhind määratakse päle 10. numbri ilmutis sellele lahendajale jõuluingiks, kellel on kõige suurem punktide kogusumma (kaks kupongi annab ka kahekordse punktidearvu).
- Lahendajate erilisi soovide palutakse teatada ülalmainitud aadressil!
- Jõudu, tahet ja edu algavaks tööaastaks soovib

Mõistatusnurk.

V. Kariste.

1. Nimekaardi saladus.

3 punkti.

Mulle saadeti postiga allolev nimekaart. Eri lehel oli juure lisatud järgmine märkus: „Kui olete tähelepanelik, siis leiate, et juuresolev kaart kõneleb ise enda eest.“ Tüki aega „murdsin nuppu“, siis aga taipasin...

Siin ongi see kaart:

K. AVAJÕE Tartus.

2. „Vekker“ on sant.

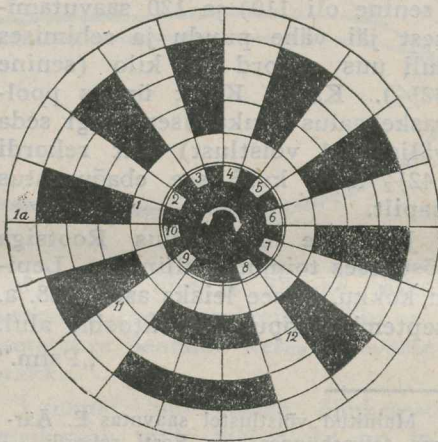
2 punkti.

Täna tuli sõber Värdi Nipitiri vingus näoga mu uksest sisse: „vekker“ olevat hulluks läinud (!).

— „Hulluks? Ise sa ajad hulle jutte!“ „Ei, kulla sõber, minu lool on tõsi taga: igal nädalal jäi mu kell korralikult ühe

tunni taha. Nii läks lugu mõnda aega, ent — nüüd on kell ühe korraga hakanud ette käima. Kui asi nii edasi läheb, ei või ma kunagi õige aja suhtes kindel olla,“ seletas Nipitiri.

Armsad sõbrad, kas aitaksite Värdi Nipitiri tema suures hädas ja ütleksite, miks on ta kell (või „vekker“ — nagu ta ise ütleb) äkki hakanud ette käima?

3. Ringi-ratast!

5 punkti.

Välja arvatud mõningad erinevused, on juuresolev mõistatus harilik nn. „ämblikuvõrgu-tüübiline“ ülesanne.

Tähendused on järgmised: 1a. (kogu välimine ring) G. Suitsu luuletus, 1. (kogu sisemine ring) A. Jakobsoni teos, 2. (ja järgnevalt jooksevad sõnad südamikü poole) eesti teibamehe end. nimi, 3. eesti mehenimi, 4. eesti keelemees (eesnime esitähth ja perek-nimi), 5. üksiku ühiskonnakihhi eriline keelevara, 6. soome-ugri riik Euroopas, 7. vald Tartumaal, 8. õliallikaid kagus, 9. sanitar-õdede elamu (überpööratult), 10. eesti ajakiri käesoleva sajandi alul, 11.—12. eesti mehenimi, 12.—11. kandmine.

TÄHELEPANU!

Käesoleva numbri lahendused saatke ära hiljemalt 28. septembriks s. a. aadressil: „Opilasleht“ Tartu, Võidu 10. „Koolivara“.

TÄNASED AUHINNAD:

- Indiaani muinasjutte
- Etteütlist I — P. Puusepp
- Elevandid — jutustus

AITA NAERDA

A. Tevan, 12 a.

N.

Tuudi.

HIIDLASE HUKATUSEAUK.

Puhtu poolsaare juures asub üks mere osa, mida nimetatakse „Rõõmusilmaks“. Kuna sääl on alalised veevoolud, siis ei külmu see koht südatalvelgi kinni — ainult õhuke jääkord tekib päale.

Kord talvel tuisuse ilmaga eksinud üks hiidlane ära ja sattunud Rõõmusilma kohale, kus jää pragu-nes ja mees langes vette. Appihüüete päale joosnud ümbruskonna rahvas kokku, kes hiidlase poolsurnult välja tirinud. Kui hiidlane toibunud, küsinud ta: „Mis koht see niisugune teil siin on?“ — „Meie nimetame teda Rõõmusilmaks“, vastanud rahvas. Seepäale lausunud hiidlane rahulikult: „Ja-ah, teil võib ta olla rõõmusilm, aga minul oli ta küll hukatuseauk...!“

Vinnimäe, 13 a.

N.

Kanepi.

KUMMIKINDAD

Kaks sõpra silmitsevad rohukaupluse akna taga kummikindaid.

„Tea, milleks neid võib ka tarvitada?“

„Rumal, kas sa siis aru ei saal! Need on ju selleks, et kui käsi pesta, et siis käed ei saaks märjaks“, oli vastus.

Alatare Jüts, 13 a.

N.

Valjala

VALESTI ARU SAADUD

Vanaemal oli eriline viis riide mõõta. Ta ei tarvitanud mõõdupaela, vaid pani riide ühe otsa nina juurde ja mõõtis riide siis käsivarre pikkuselt; see oli tema teatud kindel mõõt. Kord tuleb väike lapselaps paelaga ja hüüab: „Vanaema, nuusuta, kui pikk on see pael!“

VERONIKA